

Projekt Naši sousedé – LADISLAV SNÍDAL

Vypracovali: Milan Kočí, Jan Václavek, Alik Tadevosyan, Štěpán Uhryn, Tomáš Kopecký (zleva doprava podle pořadí na fotce, na méně povedené fotce)

Projekt Naši sousedé nám přišel jako zajímavý způsob, jak se dozvědět něco o historii nejen z knih a internetu, ale přímo od osoby, která byla s historií nějak spojená. Bohužel, Ladislav Snídal již zemřel a žádného pamětníka se nám nepodařilo najít, stejně byly ale cesty po archivech celkem zajímavé.

První informace o Ladislavu Snídalovi jsme získali ve Vojenském ústředním archivu 25. dubna 2012 a 30. května jsme byli v Archivu bezpečnostních složek, kde jsme získali podrobné informace z vyšetřování o Ladislavovi Snídalovi a snaze o jeho získání ke spolupráci. V textu jsou ve většině použity informace od Archivu bezpečnostních složek, kde je Snídal nazýván krycím jménem SOBEK. V těchto materiálech je kompletní příběh a dá se z něj velmi dobře čerpat. Informace z VÚA byly jen jakousi podporou dat uvedených v materiálech StB.

My před VÚA

Ladislav Snídal se narodil do dělnické rodiny 22. 6. 1914 v Kokorech v Přerově. Byl z pěti dětí. Absolvoval celkem pět tříd v Obecné škole v Kroměříži. Docházku dokončil v Předmostí u Přerova v r. 1925. Vychodil zde čtyři ročníky v měšťanské škole a čtyřletý státní učitelský ústav a studia dokončil v r. 1933. Od r. 1933 byl učitelem, ale v r. 1935 ukončil tuto činnost, protože nastoupil na základní vojenskou službu u 12. divize v Chustu, během níž absolvoval záložní důstojnickou školu. Po skončení zákl. vojenské služby r. 1938 dokončil Vojenskou akademii v Hranicích. Od 2. 1. do 15. 3. 1939 prodělal na stejném místě aplikační kurz pro důstojníky zbraní.

(1.)V době mobilisace v r. 1938 byl, zařazen u hraničního praporu č. 19, jako velitel čtyř, u roty strážního praporu, v Německém Rybném u Rokytнице.

V r. 1939, po zakončení aplikačního kursu, byl zařazen u praporu, pluku 46 v Rakovníku, a to až do 1. 5. 1939. V té době byla Čsl. armáda rozpuštěna a SOBEK se vrátil do Předmostí u Přerova, kde pracoval znovu jako učitel. V Předmostí byl až do konce roku 1939, odkud odešel do Prahy, kde bydlel v Praze II, Myslíkova ul. č. 22, zaměstnán byl jako učitel. Dne 4. 6. 1940 z Prahy odešel, za tím účelem, aby uprchl do zahraničí.

A skutečně uprchl, 5. 6. 1940 se zdržoval za ve Veselí na Moravě a poté utekl na Slovensko za pomoci spojky a převaděčů, pak pobýval v Trnavě.

Dne 8. 6. utekl ze Slovenska do Maďarska, z okresu Sered u maďarských hranic. Při útěku byl vázán na 5 osob, nakonec však přešly místo plánovaných 5ti 3 osoby.

Naneštěstí byl však hned 2 dny po útěku ze Slovenska zatčen v Komárně a dále byl postupně internován ještě v Budapešti a Košicích. Však to nebyl jeho poslední pokus o útěk.

Když měl být poslán zpět do protektorátu, podařilo se mu při transportu v Košicích s několika dalšími Poláky utéct, a to do Jugoslávie dne 10.7. Tři dny nato poslal přihlášku do Čsl. armády v Bělehradě, ale den nato byl opět internován jako všichni uprchlíci.

Měl ale štěstí, v táboře se totiž udržoval stálý počet vězňů a při stálém přivážení vězňů byli další odsunováni a on byl právě jedním z nich! – Byl odsunut do Řecka.

Z Řecka se dostal do Turecka a (3. 12.) lodí do Palestiny. V ten den začal konat vojenskou službu jako důstojník.

Byl zařazen do důstojnické roty jako úderník (dostatek důstojníků, nedostatek posádek vojáků) a při zařazení byl odvezen do Afriky, kde se zúčastnil bojů u Tobruku. (měl úraz – perforace pravého bubínku).

(2.)Po vystřídání praporu byl znovu v Palestině. Z Palestiny byl přemístěn do Kanady (úraz hlavy a hrudníku) a to v r. 1943, kde na vlastní žádost byl zařazen od 5. dubna 1943 do konce května 1943 v I. bombardovací a střelecké škole č. 6 v Mountain View, Ontario. Po dobrém prospěchu, byl znovu zařazen do školy leteckých pozorovatelů č. 8 v Ancienne Lorette u města Quebec. Po absolvování této školy byl zařazen u letecké jednotky, která prováděla ochranu konvojů z Kanady do Anglie a zpět. V r. 1944 dne 5. května byl SOBEK znovu zařazen do školy leteckého námořního průzkumu č. 1 v Summerside, na ostrově prince Edvarda u východních břehů Kanady.

V září téhož roku školu ukončil a koncem měsíce byl přemístěn na Bahamské ostrovy i s celou svojí jednotkou a tentokrát byl zařazen do školy Operační výcvikové jednotky č. 111 v Nassau.

Po dokončení byl stále ve stejné jednotce a r. 1945 byl zařazen do protiponorkového kurzu (Severní Irsko – letiště Maydown). Po skončení tohoto kurzu byl zařazen do jednotky konající hlídkové lety okolo Anglie a zabezpečující pobřeží.

V dokumentech VÚA je zmínka jen ve formě bodu o službě v 311. bombardovací peruti v Anglii, bohužel v dokumentech ABS nebylo nic bližšího.

Po osvobození se vrátil do ČSR jako štábní kapitán ČSA, letec navigátor, do prosince byl ve službách evakuačního leteckého pluku v Praze. To však neznamenal, že by se už do Anglie nikdy nevrátil. Stále s ní udržoval kontakt, v malých přestávkách stále létal do Anglie, převážející různý vojenský materiál a dokumenty o vojenských věcech, archiv londýnské vlády.

(3.) Po skončení této služby byl zařazen do VŠV v Praze. Ve VŠV se projevoval jako velice nadaný žák. Vlastní mnoho vyznamenání, která dostal za svůj pobyt a službu v zahraničním vojsku Čsl. armády na západě.

Po zdárném absolvování VŠV v Praze, byl povýšen na mjr. a později na pplk. Po skončení školy byl přemístěn na MNO hl. štáb, velitelství letectva v Praze. V r. 1948 po únorových událostech, byl přednostou 2. odd. hl. štábu, plk. Hanusem Karlem, navržen spolu s mjr. Šírkem a s mjr. Rohanem Bedřichem, dále s mjr. Procházkou Zdenkem, mjr. Zeleným Františkem, ke spolupráci s 2. odd. hl. štábu Velitelství letectva, hl. štáb neměl námitek a tak skutečně SOBEK byl jako spolupracovník používán.

Pan Ladislav byl r. 1948 navržen, aby doprovázel pplk. Ivana Konteho a kpt. Alfonze Šaliho, příslušníky hl. štábu Jugo letectva z 2. odd., při prohlídce leteckého pluku 41 a jednoho VLÚ. Ti byli v ČSR za účelem spolupráce Jugo letectva a ČSR letectva. O tomto doprovodu napsal prý zprávu ve formě dotazníku (která mezi dokumenty bohužel nebyla).

(4.) V další spolupráci z 2. odd. hl. štábu, byl SOBEK navržen k doprovodu mjr. Červenky Jana, který doprovázel v r. 1948 dodávku letadel typu "SOKOL" do Egypta. Zda se tento doprovod ze strany SOBEKA uskutečnil, není zjištěno.

Počátkem roku 1949 byl dán na delší dovolenou a počátkem listopadu téhož roku byl propuštěn z armády. Důvodem pro tento čin bylo, že byl pokládán za nespolehlivého. V době okupace byl totiž u Čsl. armády na západě. Velmi těžce nesl, že byl propuštěn, a nejen krátkou dobu, i záznamy STB z doby, kdy byl získáván ke spolupráci, říkají, že dával najevo, že to těžce nese.

Poté pracoval (r. 1949 – 1952) jako technický úředník ministra dopravy, leteckého odboru v Praze. V r. 1952 změnil povolání a pracoval jako kontrolor náhradních dílů u firmy Motorlet n. p. v Praze v Jinonicích.

V době tohoto povolání se ho snažila STB získat ke spolupráci kvůli snaze o dopadení utečenců, kteří se stavěli proti režimu. V tom by jim velmi pomohly informace Ladislava Snídala.

Když byl Ladislav Snídal (alias SOBEK) získáván ke spolupráci, zpočátku váhal, ale poté souhlasil pod jednou podmínkou: bude pracovat tři měsíce a pokud nebude STB jeho práce vyhovovat, nebo nebude vyhovovat jemu samému, má právo odejít, nebo být propuštěn po těchto třech měsících ... a byl. První úkoly, které se týkaly třeba napsání životopisu, nebo výpisu osob, se kterými pracoval, ještě udělal bez problémů. Ovšem další úkoly, které už nenabývaly tohoto charakteru, plnit nechtěl a měl k nim odpor. Proto byl po zbytek svého života sledován Státní tajnou bezpečností.

Zemřel v r. 2001.

Práce týkající se získávání informací o Ladislavu Snídalovi byla velmi zajímavá. Byla to skoro jakási detektivka. Zkrátka, tento projekt nás moc bavil a jsme rádi, že jsme se ho zúčastnili. Sice jsme, jak už jsme uváděli, nenalezli pamětníka, což nás docela mrzelo, ale i bez tak jsme se dozvěděli dost informací o jeho příběhu. Dále si můžete přečíst na závěr, kde pracoval ke konci svého života a jaká měl vyznamenání.

Další pracovní místa:

1956 – 1958 vrtný – Zeměvrtný průmysl a sondy – Praha 3
1958 – 1964 dělník – Geologický průzkum - Praha 7, U Komunardů
1964 – 1965 vrtař - Voj. projektový ústav
1965 - ? sam. výzkumný pracovník, Oddělení víz a vývoje Praha 1, Smetanovo nábřeží 4

Jeho medaile:

Československé:

Čs. medaile za chrabrost 1942
Čs. medaile za chrabrost 1945
Čs. válečný kříž 1939 1945
Čs. vál. kříž za stř. vých. 1946
Čs. medaile Za zásluhy I. st. 1945
Čs. voj. pam. medaile 1944
Čs. pam. medaile k 20. výr. 1965

Jiných států:

Polský válečný kříž 1941
Africa Star 1943
Atlantic Star 1944
Medaile Victory 1945
Defence Star 1945

Tyto podrobné údaje – jeden z listů, z VÚA – z pořízeného snímku nelze identifikovat číslo ani název dokumentu.

Použité materiály

- (1.) 396, str. 2
- (2.) 397, str. 3 – Činnost v zahraničí
- (3.) 398, str. 4 – Činnost po osvobození, od r. 1945 až doposud
- (4.) 398, str. 4 – Činnost po osvobození, od r. 1945 až doposud

P. S. – Byli jsme celkem zaujati skloňováním slova „Sobek“ – „Sobekovi“ atd.